

МУЗЕЙНО-ВИСТАВКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗВО ЯК СКЛАДОВА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Цугорка О. П.

ВСТУП

Реформа вищої освіти вкотре спонукає нас до роздумів про її наповнення як новими методиками і технологіями, так і про необхідність збереження традицій, які ідентифікують нас як націю й частину великої світової спільноти. Що ж до мистецької освіти, то сьогодні, в умовах війни, особливо відчутною є її системоутворююча роль у розвитку культури й суспільства, у формуванні творчої і гармонійно розвиненої особистості. Мистецтво завжди було, є і буде вагомим частиним нашої культурної спадщини. Оскільки мистецька освіта сприяє збереженню і розумінню традицій, обрядів та мистецької спадщини України, виховує почуття національної гідності та патріотизму, тому варто звернути особливу увагу на таку важливу її складову як музейно-виставкова діяльність ЗВО¹. Можемо впевнено сказати, що твори мистецтва сьогодні є тими ліками, які можуть вивести людину із стресового стану, інформуючи, ставлячи конкретні запитання, утримуючи в центрі уваги важливі теми. Мистецтво, з його різноманітним баченням багатьох речей і явищ, дає змогу набуту нового досвіду. Окрім того, сьогодні особливе значення має популяризація нашої мистецької спадщини на дипломатичному та геополітичному рівнях². А музейно-виставкова діяльність ЗВО, яка є важливим напрямком діяльності мистецьких закладів вищої освіти та основною формою популяризації творчої діяльності як викладачів, так і студентів, відіграє вагомий роль у цьому контексті.

Метою наукової розвідки є з'ясування ролі і значення музейно-виставкової діяльності, як складової мистецької освіти (з використанням досвіду НАОМА).

¹ Квецко О., Марусик Н. Проблеми та перспективи мистецької освіти в Україні. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 70, том 1, 2023. С. 143. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/70_2023/part_1/20.pdf

² Tsugorka Oleksandr. Art academic education amidst martial law. *Збірник наукових праць «Українська академія мистецтва»*. 2022. № 32. С. 161. DOI: <https://doi.org/10.32782/2411-3034-2022-32-22>

1. Музеї ЗВО як безцінний простір для освіти, інновацій та культурного діалогу

У наш час музеї перебувають у постійній динаміці, у пошуку власного місця в багатоманітному культурному просторі. Можемо стверджувати, що сучасні музеї – це важливий осередок освіти і навчання, оскільки саме вони забезпечують для широкого загалу доступ до національної культурної і природної спадщини. Особливо варто наголосити на спроможності музеїв надавати відвідувачам інтерактивну, предметну та ідейну платформи для глибшого пізнання своєї етнічної ідентичності.

Якщо ж говорити про музеї як структурні підрозділи закладів вищої освіти, то тут варто відзначити їхню специфіку, пов'язану із забезпеченням наукової та дослідницької діяльності. Крім того, не варто применшувати їхню значущість у підвищенні рівня студентської самосвідомості. Йдеться про самобутній науково-освітній простір, що розширює можливості якісної професійної підготовки майбутніх фахівців із використанням сучасних інформаційних технологій³.

Дослідниця університетських музеїв Європи Марта Луренцо значну увагу приділила вивченню досвіду європейських країн в організації музейних комплексів ЗВО. Вона зуміла осмислити особливу місію цих музеїв – баланс між двома світами: історією та сучасною наукою, а також вмілим поєднанням «давнини» і «сьогодення»⁴. На думку дослідниці, такі можливості значною мірою залежать від артефактів, об'єктів і зразків, від історій, якими ці музеї можуть зацікавити студентів, дослідників та більш широкий загал відвідувачів «сьогодні і завтра»⁵.

Дійсно, музеї тісно пов'язані з освітою та наукою і є важливим індикатором розвитку національної культури сучасної держави. Зауважимо, що практика створення музейних колекцій у закладах вищої освіти має давню традицію і удосконалюється разом з розвитком вищої освіти. Тому так важливо, що в Україні, у 2020 році, музеї ЗВО отримали правове підґрунтя. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення діяльності музеїв закладів вищої освіти» визначив статус музеїв вищих навчальних закладів, захистив права їхніх працівників, створивши умови для

³ Федяєва Валентина. Роль музеїв закладів вищої освіти в системі професійної підготовки. *Соціальна робота та соціальна освіта*. Вип. 2 (11). С. 258.

⁴ Marta C. Lourenço (2005). Between two worlds. https://webpages.ciencias.ulisboa.pt/~mclourenco/chapters/MCL2005_Chap1.pdf, p. 21.

⁵ Marta C. Lourenço (2005). Between two worlds. https://webpages.ciencias.ulisboa.pt/~mclourenco/chapters/MCL2005_Chap1.pdf, p. 4.

належного захисту музейних колекцій і розвитку музейної справи⁶. І що важливо, законодавець дослухався до дослідників, музеєзнавців та приборав колізії, уніфікувавши термінологію у Законах України «Про музеї та музейну справу» і «Про вищу освіту». З прийняттям цього нормативно-правового акту була відновлена справедливість щодо музеїв ЗВО. Так був забезпечений належний захист та створені відповідні передумови для розвитку музейної справи у закладах вищої освіти. Здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники та інші відвідувачі музеїв у ЗВО отримали можливість долучитися до величної академічної традиції, здобути нові знання, досвід та враження. Із розвитком музеїв у ЗВО з'явилися й додаткові конкурентні переваги на глобальному ринку освітніх послуг.

Як провідний мистецько-освітній центр держави, Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури (НАОМА), також провела титанічну підготовчу роботу і в серпні 2022 року, рішенням вченої ради, започаткувала створення власного художнього музею. Зважаючи на 107-річну історію і визнання, таке рішення було закономірним. Сьогодні Академія продовжує дбайливо зберігати і розвивати традиції, популяризуючи власні досягнення у мистецькому та науковому світі, намагаючись максимально зберегти предмети візуального мистецтва, які цілком справедливо можна назвати національною культурною спадщиною.

Музей НАОМА започаткований як структурний елемент системи науково-освітньої діяльності для формування, збереження, дослідження, експонування та популяризації художнього фонду – усього, що створене як засновниками, так і випускниками НАОМА, для забезпечення навчального і наукового процесів. Головними експонатами музею стали наукові та навчальні колекції, випускні роботи студентів, випускників, науково-педагогічних працівників та інших авторів, що, відповідно до чинного законодавства України, надходять до його фондів. Музей є науково-дослідницьким, мистецьким і навчально-освітнім структурним підрозділом Академії. За профільною спеціалізацією музей належить до художніх; за типом суспільного призначення – до науково-дослідницьких установ, що також виконує навчальні функції. Метою новоствореного музею є збереження, комплектування, наукова систематизація, вивчення й використання з науково-дослідницькою та

⁶ Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення діяльності музеїв закладів вищої освіти: Закон України № 849-IX, від 02.09.2020. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2020, № 50, ст. 463. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/849-20#Text>

навчально-освітньою метою рухомих пам'яток, музейних колекцій, інших об'єктів матеріальної та духовної культури, які документують історію розвитку мистецтва Академії, відображають загальне тло історичного поступу і мають історичну, наукову, культурну, мистецьку та меморіальну цінність.

Музейна діяльність НАОМА є важливою складовою мистецької освіти, оскільки дає можливість поглибити зміст навчальних дисциплін та наблизити їх до реалій професійного зростання митців. Студенти Академії, освітніми програмами яких передбачено вивчення таких дисциплін як «Основи музейної справи», «Управління галерейно-виставковими проєктами», «Основи музейної справи та навчальна музейна практика», «Основи експозиційної та виставкової діяльності з навчальною практикою» мають змогу на практиці застосувати отримані теоретичні знання. Скажімо, спробувати себе у створенні музейної експозиції як важливої форми музейної комунікації, освітні та виховні цілі якої здійснюються через демонстрацію музейних предметів, які треба організувати, пояснити і розмістити відповідно до розробленої наукової концепції, з урахуванням принципів сучасних архітектурно-художніх рішень. На основі вибудованої експозиції студенти також навчаються налагоджувати ефективний процес музейної комунікації.

Науково-дослідна робота музею НАОМА спрямована на підготовку та видання наукових праць, проведення конференцій, круглих столів тощо. Здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники Академії досліджують мистецьке надбання та її історію, впроваджують результати своїх наукових досліджень у навчальний процес. Наукові фонди музею та експозиційний матеріал не тільки активно залучають до освітнього процесу, але й використовують у науково-дослідній роботі студентів.

Важливою подією, яка узагальнила й популяризувала музейну діяльність НАОМА, стала I Всеукраїнська науково-практична конференція «Художній музей НАОМА – національне надбання: минуле, сучасність, майбутнє». Музейна та наукова спільнота з різних регіонів України об'єднала свої зусилля для обміну думками щодо музейних проблем та перспектив розвитку цих інституцій. Учасники конференції звернули увагу на питання, пов'язані із формуванням музейних колекцій, обговорили основні напрямки наукової роботи, яка ведеться у музеях, а також зосередилися на проблемах зберігання та реставрації творів мистецтва. Такий формат спілкування виявився результативним, адже не тільки стимулював учасників до подальшого наукового пошуку, але й долучив художній музей НАОМА до науково-музейного простору України. Водночас він популяризував колекції

творів представників київської мистецької школи, які працювали та викладали в Академії з часу її створення у 1917 р., та тих, хто продовжує їхню справу сьогодні і вже є відомими та знаними митцями. Саме в художньому музеї НАОМА можна ознайомитись зі створеними на базі колекцій експозиціями, де яскраво демонструється спадковість поколінь, відображаються усі етапи розвитку мистецьких шкіл Академії.

Збереження традицій, цінних свідчень про розвиток мистецької освіти є лише частиною функцій академічного музею. Важливо, щоб музейні інституції, створені при ЗВО, брали активну участь у процесі саморепрезентації свого навчального закладу, впливали на залучення нових молодих талантів до навчання в ЗВО, а також сприяли становленню і розвитку професійної освіти (йдеться про важливість співпраці зі школами та ЗВО, що зміцнює міждисциплінарне навчання). Важливо також, щоб ці музеї формувалися як наукові та духовні центри, здатні запропонувати нове бачення, нове осмислення актуальних проблем освіти та науки⁷.

Таким чином, можемо констатувати, що музейна діяльність відіграє ключову роль у мистецькій освіті, надаючи захоплюючий практичний досвід, який доповнює теоретичні знання. Музеї є своєрідними мостами між минулим, сьогоденням і майбутнім мистецтва, пропонуючи різноманітні освітні можливості для молодих митців. Музейна діяльність збагачує мистецьку освіту через проведення майстер-класів, а практичний досвід сприяє розвитку творчості й поглиблює розуміння художніх технік. Також, під час відвідування музею під керівництвом експертів-викладачів, студенти глибше розуміють експозицію, що надихає їх на створення власних мистецьких робіт.

Музеї ЗВО, зберігаючи мистецтво різних культур, періодів часу та стилів, відкривають митцям-початківцям широкий спектр можливостей, розширюючи їхні творчі перспективи. Тимчасові виставки часто зосереджуються на конкретних темах, митцях або напрямках, пропонуючи свіжі ідеї та зберігаючи динаміку навчання.

Організовані в музеї різноманітні дискусійні майданчики, поєднанні з мистецтвознавчою критикою, інтерактивними виставками, заохочують учасників освітнього процесу аналізувати та інтерпретувати твори мистецтва, а також сприяють розвиткові критичного мислення та візуальної грамотності.

⁷ Комова О. Роль музеїв у системі функціонування закладів вищої освіти України. Вісник національного лінгвістичного університету. 2020. № 25. С. 6. DOI: <https://doi.org/10.32589/2412-9321.25.2020.264179>

Вагомий аргумент на користь музейної діяльності у царині мистецької освіти – це можливість безпосередньо бачити шедеври, які надихатимуть на нові ідеї та спонукатимуть до мистецького пошуку.

Музейні простори, такі як інсталяції, часто заохочують до вільного дослідження, роблячи процес навчання неформальним і захоплюючим.

І звичайно ж, музеї надають детальну інформацію про суспільні, культурні та історичні контексти, в яких створювалося мистецтво, сприяючи глибшій оцінці та розумінню. Крім того організація в музеях цифрових виставок може допомогти студентам візуалізувати еволюцію мистецтва.

Використання під час формування експозиції віртуальної (VR) і доповненої реальності (AR) дає змогу молодим митцям досліджувати твори мистецтва інноваційними способами, роблячи освіту більш доступною.

Варто відзначити ще один чинник, який впливає на мистецьку освіту – студентські проекти та мистецька співпраця з громадою міста роблять музеї простором для спільного навчання, сприяючи мистецькій освіті.

Поєднуючи безпосередню взаємодію з творами мистецтва, висновки експертів і сучасні технології, музеї забезпечують унікальну платформу для взаємодії з мистецтвом. Вони допомагають людям не тільки дізнатися про мистецтво, але й розвинути розуміння творчості та культури на все життя.

Підсумовуючи, зауважимо, що музеї ЗВО, до яких входить художній музей НАОМА, є безцінним простором для освіти, інновацій та культурного діалогу, що приносить користь як академічній спільноті, так і громадськості.

2. Значення виставкової діяльності у підвищенні якості професійної підготовки митців

Розвинути належним чином музейну діяльність у ЗВО неможливо без відповідних навиків організації виставкової діяльності. Виставкова діяльність ЗВО, які є осередками мистецької освіти, є важливою формою просвітницької комунікації, потужною силою розвитку творчості особистості⁸. Загальновідомо, що творчість кожного митця нерозривно пов'язана з методикою організації виставок та виставковою діяльністю в цілому. Якщо ж це стосується безпосередньо ЗВО, то це, в першу чергу, презентація творчих досягнень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти в галузі та художньої практики і, звичайно ж,

⁸ Твердохлібова Я. М., Носенко А. І. Величко Д. О. Виставкова діяльність як педагогічний чинник формування особистості культури. С. 10. DOI: <https://doi.org/10.24195/2617-6688-2023-2-1>

професійний обмін думками, результатом якого є розширення світогляду та пізнання нового⁹.

Закономірно, що виставкова діяльність, як і музейна, є вагомою складовою мистецької освіти, слугуючи містком між створенням мистецтва та його сприйняттям публікою. Це не тільки сприяє професійному розвитку студентів-митців, але й виховує таку якість, як цінування мистецтва в громадах, на території яких відбуваються виставки. Можемо виокремити декілька чинників, які безпосередньо впливають на рівень професійної підготовки митців, пов'язаних із виставковою діяльністю. Перше, на що варто звернути увагу, це те, що такий вид діяльності значно покращує творчий розвиток учасників освітнього процесу. Здобувачі вищої освіти мають можливість практично застосовувати свої навички, здійснюючи підготовку до виставок. Участь у виставках заохочує молодих митців до вдосконалення своїх художніх прийомів, навичок презентації та тематичного вираження. Крім того саме шляхом відбору та показу робіт студенти мають можливість досліджувати і формувати свою творчу ідентичність.

В ході дослідження доведено, що виставкова робота забезпечує внутрішню мотивацію для створення високоякісного мистецтва та пропонує конструктивну критику з боку колег, інструкторів та аудиторії, стимулює до спілкування та самовираження.

Саме виставки допомагають студентам передавати ідеї, емоції та культурні нарративи за допомогою візуальних медіа, а взаємодія з відвідувачами дозволяє митцям попрактикуватися у формулюванні свого творчого наміру та сприйнятті різноманітних точок зору.

Участь у виставках розвиває у митців – початківців професійні навички та компетентності, серед них важливим є вміння курувати свою роботу, що є особливо цінним для художників-початківців або арт-менеджерів. «У сучасних економічних умовах важливе місце відводиться також операційно-діяльнісному компоненту навчання митців, формування якого відбувається у великій мірі завдяки опануванню знаннями основних етапів створення виставки; особливостей підготовки обладнання для виставки та оформлення творів; специфіки лінійного, ярусного де-коративного («килимового») ком-позиційного розміщення творів мистецтва на виставці; значення текстової частини та колористичного вирішення в оформленні виставки;

⁹ Юрченко О. С. Організація виставок як вид науково-творчої діяльності майбутніх художників-педагогів С. 325.

різновидів сучасних віртуальних виставок»¹⁰. Участь у виставковій діяльності для студентів – це спосіб здобути досвід у плануванні, організації та просуванні виставок, включаючи освітлення та просторові міркування. Виставлені роботи можуть також слугувати портфоліо для академічних або професійних цілей, демонструючи здібності та стиль художника.

Найбільш поширеними у студентському мистецькому середовищі, в тому числі і в НАОМА, є групові виставки, які заохочують співпрацю, навчають командній роботі, спільному баченню та інтеграції різноманітних точок зору. Такі колективні презентації дають можливість студентам знайомитись із професійними художниками, кураторами та викладачами мистецтва, дають поштовх до наставництва чи кар'єрних можливостей.

Участь у виставках розвиває навички критики, як власних, так і чужих творів. Виставки є динамічним освітнім середовищем, де можуть оживати теоретичні концепції.

Сьогодні ЗВО мають постійно піклуватися про ментальне здоров'я учасників освітнього процесу, допомагати справлятися зі стресом, тривогою та іншими складними емоціями. Мистецтво й творчість впливають на поліпшення емоційно-психологічних станів, мають потужний психологічно-терапевтичний, лікувальний ефект, допомагають стабілізувати рівновагу, заглибитись у свої емоції, рятуватись від соціальної ізоляції. Значна роль у цьому і виставкової діяльності, яка підтримує емоційне та психологічне зростання студентів-митців. Публічний обмін особистими творчими надбаннями під час виставок підвищує самооцінку та стійкість. Художні виставки є потужним терапевтичним засобом вираження емоцій, що у наш непростий час є серйозною підтримкою психічного здоров'я.

У виставковій діяльності також важливо передбачити різні моделі співпраці з партнерами у цій сфері. Особливо це стосується виставок, які експонуються поза межами ЗВО. Тут варто попрацювати над розробкою тематико-експозиційного плану виставки, “вписуючи” його в новий експозиційний простір та інтер'єр. Будь яка виставка тісно пов'язана із комунікацією. Тому перед її відкриттям варто попрацювати над промоційними заходами, які мають супроводжувати виставку весь період експонування. Всі організовані заходи, зокрема, концертні номери, презентації, лекції, творчі зустрічі, перегляд кінофільмів з відповідної тематики, спілкування з масмедіа мають створити

¹⁰ Кузенко П. Ознайомлення з музейно-галереюною справою та організацією виставкової діяльності як важлива складова професійної підготовки майбутніх митців. *Освітні обрії*. No 1(52), 2021. С. 117.

відповідний інформаційний простір навколо виставки, підживити інтерес до неї у потенційних відвідувачів, таким чином значно збільшуючи аудиторію. Під час зустрічей налагоджуються нові контакти і професійні знайомства, зароджуються ідеї майбутніх проєктів, розширюється коло зацікавлених осіб¹¹.

Художні виставки є важливим елементом сучасного культурного процесу, виконуючи різноманітні культурно-естетичні та соціальні функції, визначаючи особливості художньої свідомості та естетичного смаку епохи. Виставки бувають різні і тому є різні основи, за якими можна здійснити їх класифікацію. Так відповідно до мети та призначенням експозиції, розрізняють творчі, навчальні, навчально-творчі, навчально-методичні, експериментальні, ознайомчі, підсумкові, звітні та інші виставки. Крім того вони можуть бути персональними, груповими, ювілейними, присвяченими конкретній даті, з фондів (якщо виставлено роботи з методичних фондів чи фондів музею). Якщо ж за основу поділу обираємо місце розташування, то тут можна виокремити стаціонарні, виїзні, присвячені святковим датам виставки. За тривалістю експозиції виставки можна поділити на постійні та тимчасові¹².

Усю різноманітність видів виставок можна проаналізувати, вивчаючи досвід НАОМА. Академія постійно працює над удосконаленням й пошуком нових форм активізації навчально-творчої діяльності студентів, а організація виставкової діяльності і є однією з вагомих ланок сучасної системи мистецької освіти. Одним із найпоширеніших видів виставки є студентська художня виставка, яка регулярно організовується в Академії, з метою демонстрації досягнень митців-початківців. Тільки за останній рік відбулися такі виставки як: «Виставка кращих робіт студентів за результатами осіннього семестру кафедри ФОМІР», «Методична виставка кращих зразків академічних постановок на пленері, на основі навчальних програм, з науково-методичних фондів кафедри живопису та композиції», виставка кращих творів акварельного живопису до літньої практики, виставка кращих студентських робіт другого семестру 2023-24 року навчання, «Виставка дипломних робіт бакалаврів кафедри скульптури», виставка «Композиція». Роботи студентів кафедри сценографії та мультимедія, кафедри живопису та композиції та кафедри скульптури НАОМА 1, 2, 3, 5 курсів за II навчальний семестр», «Виставка студентських робіт

¹¹ Білавич Д. Я. Виставкова робота і музейна комунікація (на прикладі діяльності музично-меморіального музею Соломії Крушельницької у Львові) С. 17. URL: <https://ena.lpnu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/328e0f14-0433-44aa-9dac-ef3f9be63ac9/content>

¹² Юрченко О. С. Організація виставок як вид науково-творчої діяльності майбутніх художників-педагогів ІІ В.

Драперії» та ін. Основними майданчиками для проведення стаціонарних виставок є виставкова зала музею НАОМА та виставкові зали кафедр.

Досить популярними в НАОМА є персональні та ювілейні виставки, серед них можна виокремити «Ювілейну виставку творів Виродової-Готьє В. Г., приурочену до 90-річного ювілею (4 жовтня 1934 р)», «Виставку творів Василя Гуріна до 85-річчя від дня народження (з колекції НАОМА)», «Виставку творів Свінарьова В. В. «Контражур», «Виставку творів Білянського О. М. «Мої постановки», «Виставку творів Кравцова В.А.», «Виставку викладача кафедри рисунка Галяяда Б.» «Виставку «Повернення майстра» художника Марусенка Володимира (1947-2012)», ін. Важливими у професійному зростанні митців є виставки тематичні, такі як Всеукраїнська виставка «Крим: вчора, сьогодні та завтра», «Виставка художнього музею НАОМА до Дня музею, виставка художніх запрошень відомих українських художників 1960–1990-х рр.» та ін.

Користуються популярністю в НАОМА і патріотичні виставки, які направлені на підтримку наших воїнів – героїв, які ціною свого життя і здоров'я захищають нас від агресора. В цьому контексті варто відзначити виставку в межах проекту “Arta and art: поєднання мистецтва та патріотизму”, персональну виставку «Бо ми люди титани» та виставку художніх творів студентів НАОМА “Галерея Героїв”. Мета цих виставок не тільки продемонструвати надбання митців, які в нелегкий для усієї країни час продовжують творчо відображати сьогодення України а й увіковічнити героїчний подвиг Збройних сил України.

Таким чином організація різного виду виставок в НАОМА з кожним роком вдосконалюється, ефективно впливає на підвищення творчої майстерності як викладачів, так і студентів пробуджує в них естетичні емоції та творчу активність.

ВИСНОВКИ

Музейна і виставкова діяльність відіграє ключову роль у мистецькій освіті, надаючи захоплюючий практичний досвід, який доповнює теоретичні знання. Музейна діяльність збагачує мистецьку освіту через проведення майстер-класів, а практичний досвід сприяє розвиткові творчості й поглиблює розуміння художніх технік.

Виставкова діяльність – це більше, ніж демонстрація завершених робіт; це захоплюючий освітній досвід. Виставки збагачують мистецькі здібності студентів, покращують їх особистісне та творче зростання, допомагає долати розрив між світом мистецтва та суспільством. Як невід’ємний елемент мистецької освіти виставки готують студентів як до творчих, так і до професійних успіхів.

Досвід НАОМА може бути корисним для інших ЗВО, так як музейно– виставкові заходи в стінах Академії користуються неабиякою популярністю, створюють можливості для професійного зростання як початківцям так і знаним митцям. Виставко-музейна діяльність є важливою складовою мистецької освіти, так як сприяє інтерактивному навчанню, розвиває різноманітні форми мистецтва та критичне мислення, збагачує Історико-культурний контекст, пробуджує натхнення і творчість.

АНОТАЦІЯ

Завдання мистецької освіти обумовлені специфікою самого мистецтва. Сьогодні можемо спостерігати посилення виховної функції мистецької освіти щодо формування людини – патріота своєї держави і мистецтво в цьому аспекті має необмежені можливості. Мистецька освіта орієнтована сьогодні на формування цілісної особистості, не тільки фахівця, а й свідомого громадянина.

Якщо аналізувати музейно-виставкову діяльність ЗВО, як елемент мистецької освіти, що є темою даного дослідження, то можна констатувати, що підготовка та організація музейних експозицій, виставок заохочує студентів до вдосконалення своїх художніх прийомів, навичок презентації та тематичного вираження та допомагає формувати свою творчу ідентичність.

В ході дослідження доведено, що музейна діяльність та виставкова робота забезпечує внутрішню мотивацію для створення високоякісного мистецтва та пропонує конструктивну критику з боку колег, інструкторів та аудиторії, стимулює до спілкування та самовираження. Крім того взаємодія з відвідувачами дозволяє митцям попрактикуватися в формулюванні свого творчого наміру та сприйнятті різноманітних точок зору. Як музейна так і виставкова практика розвиває у митців початківців професійні навички, вони отримують цінний досвід у плануванні, організації та просуванні виставок, налагоджують комунікацію у мистецькій спільноті. Крім того виставки і музеї є динамічним освітнім середовищем, де можна втілити в життя засвоєні теоретичні концепції. Створення музейно-виставкового простору – це складний комплексний процес, який потребує системних знань. Сучасні виставки пропонують різноманітні підходи до організації виставкових рішень. Методи та прийоми художнього оформлення виставок знаходяться у постійному розвитку, використовуються найновіші тренди і технології. Тому навчання митців повинно постійно вдосконалюватись, щоб відповідати вимогам часу.

Література

1. Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення діяльності музеїв закладів вищої освіти: Закон України № 849-IX, від 02.09.2020. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2020, № 50, ст. 463 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/849-20#Text>
2. Білавич Д. Я. Виставкова робота і музейна комунікація (на прикладі діяльності музично-меморіального музею Соломії Крушельницької у Львові). С. 17. URL: <https://ena.lpnu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/328e0f14-0433-44aa-9dac-ef3f9be63ac9/content>
3. Квецко О., Марусик Н. Проблеми та перспективи мистецької освіти в Україні. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 70, том 1, 2023. С. 140–146. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/70_2023/part_1/20.pdf
4. Комова О. Роль музеїв у системі функціонування закладів вищої освіти України. *Вісник Національного лінгвістичного університету*. 2020. № 25. С. 5–19. DOI: <https://doi.org/10.32589/2412-9321.25.2020.264179>
5. Кузенко П. Ознайомлення з музейно-галереєю справою та організацією виставкової діяльності як важлива складова професійної підготовки майбутніх митців. *Освітні обрії*. № 1(52), 2021. С. 115-118.
6. Marta C. Lourenço (2005). *Between two worlds*. https://webpages.ciencias.ulisboa.pt/~mclourenco/chapters/MCL2005_Chap1.pdf, p. 4-21
7. Твердохлібова Я. М., Носенко А. І. Величко Д. О. Виставкова діяльність як педагогічний чинник формування особистості культури. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського* : наук. журнал. Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2023. № 2 (143). С. 7-18. DOI: <https://doi.org/10.24195/2617-6688-2023-2-1>
8. Федяєва В. Роль музеїв закладів вищої освіти в системі професійної підготовки. *Соціальна робота та соціальна освіта*. Вип. 2 (11). С. 257–261.
9. Tsugorka Oleksandr. Art academic education amidst martial law. *Збірник наукових праць «Українська академія мистецтва»*. 2022. № 32. С. 161. DOI: <https://doi.org/10.32782/2411-3034-2022-32-22>
10. Юрченко О. С. Організація виставок як вид науково-творчої діяльності майбутніх художників-педагогів. С. 324-330. DOI: <https://doi.org/10.31812/educdim.6254>

Information about the author: Tsugorka Oleksandr Petrovych,

Candidate of Art History,
Professor, Honoured Artist of Ukraine,
Rector,
National Academy of Fine Arts and Architecture,
Voznesenskyi Uzviz, 20, Kyiv, 04053
<https://orcid.org/0000-0002-7742-2143>